

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова навчальна дисципліна)

ЕКОПОСЕЛЕННЯ ТА ЕКОПОЛІСИ

Розробник: **Марина САМОЙЛІК**, професор, професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, доктор економічних наук

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Екопоселення та екополіси
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Магістрський рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Управління екологічною безпекою», «Збалансоване природокористування»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: узагальнення та формування практичних навичок щодо: сталого функціонування екологічних поселень та полісів; механізму управління багатофункціональним екологоорієнтованим розвитком сільських територій; формування екологічної політики поселень в контексті нової біосферної парадигми суспільних цінностей; зеленої економіки та біоенергетики; замкнутого (безвідходного) виробництва; впровадження органічного виробництва з метою сталого функціонування агроєкосистем; екологічного маркетингу та екологічного менеджменту.

Основні завдання навчальної дисципліни: розробляти оптимізаційні стратегії забезпечення сталого функціонування екопоселень та екополісів; дослідження сутності понять зелена економіка та біоенергетика, зеленого будівництва; оцінювати ефективність впровадження екологоорієнтованих заходів в контексті розвитку екопоселень; розробляти схеми бізвідходного виробництва на територіях екопоселень чи екополісів.

Компетентності	Програмні результати навчання
<p><i>Загальні:</i> ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p><i>Фахові:</i> ФК 2. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.</p> <p>ФК 11. Здатність формувати оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем в контексті пріоритетів регіональної політики.</p> <p>ФК 12. Здатність формувати методичні підходи до оцінювання ефективності заходів щодо забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні та здійснювати вибір інноваційно-інвестиційних проектів за екологічними та економічними критеріями.</p>	<p>ПРН 14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН 16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.</p> <p>ПРН 21. Розробляти оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем з урахуванням пріоритетів регіональної політики.</p> <p>ПРН 22. Уміти формувати методичні підходи до оцінювання ефективності заходів щодо забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні та відбору інноваційно-інвестиційних проектів за оптимізаційними критеріями</p>

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Екологічні поселення як механізм управління багатофункціональним розвитком сільських територій	16	2	4	10
Тема 2. Інфраструктура поселення. Зелене будівництво.	14	2	2	10
Тема 3. Біоенергетика.	16	2	4	10
Тема 4. Органічне землеробство.	16	2	4	10
Тема 5. Формування екологічного свідогляду у контексті сталого розвитку поселень	16	2	4	10

Тема 6. <i>Екологізація економіки територій. Екологічний маркетинг.</i>	14	2	2	10
Тема 7. <i>Замкнуте виробництво. Поняття нульових відходів.</i>	14	2	2	10
Тема 8. <i>Ноосфера та біосферної парадигма суспільних цінностей.</i>	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати і навчання	Форма оцінювання		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	
ПРП 14	10	10	20
ПРП 16	20	10	30
ПРП 21	15	10	25
ПРП 22	15	10	25
Разом			100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. <i>Екологічні поселення як механізм управління багатофункціональним розвитком сільських територій</i>	8	5	12	13
Тема 2. <i>Інфраструктура поселення. Зелене будівництво.</i>	4	5		9
Тема 3. <i>Біоенергетика.</i>	8	5		13
Тема 4. <i>Органічне землеробство.</i>	8	5		13
Тема 5. <i>Формування екологічного свідогляду у контексті сталого розвитку поселень</i>	8	5		13
Тема 6. <i>Екологізація економіки територій. Екологічний маркетинг.</i>	4	5		9
Тема 7. <i>Замкнуте виробництво. Поняття нульових відходів.</i>	4	5		9
Тема 8. <i>Ноосфера та біосферної парадигма суспільних цінностей.</i>	4	5		21
Разом	48	40	12	100

Критерії оцінювання виконання практичних завдань:

4	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
3	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
2	В цілому правильна робота з незначною кількістю помилок та поверхнєве знання теоретичної частини практичної роботи
1	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи:

5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
3-4	Здобувачем надана неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки) у письмовій формі
1-2	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

Критерії оцінювання контрольної роботи:

10-12	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
8-11	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-7	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-4	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Трудовіткість

Загальна кількість годин 120 год. Кількість кредитів 4,0.

Форма семестрового контролю залік.

Політика навчальної дисципліни

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок,

тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Kanter R. Utopian Communities // Sociological Inquiry. - 1973. - Vol. 43. - № 3-4. - P. 263-290.
2. Kanter R. Commitment and Community: Communes and Utopias in Sociological Perspective. - Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1972.
3. Kirby A. Redefining Social and Environmental Relations at the Ecovillage at Ithaca: a Case Study // Journal of Environmental Psychology. - 2003. - № 23. - P. 323–332.
4. Guidebook for Intentional communities / Morgan Griscom, ed. - Yellow Springs, OH, Community Service inc., 1988.
5. Кодин, В.А. (1988). Архитектурно-планировочная организация агропоселений (на примере лесостепной зоны Украины): автореф. дис. канд. арх-ри 18.00.04 – Київ
6. Сайт Глобальної мережі Екопоселень [Електронний ресурс] – Global Ecovillage Network (GEN) – Режим доступу: <http://gen.ecovillage.org>.
7. Alexis Howland. AGRO-AESTHETIC CITY [Електронний ресурс] // MIT. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://cargocollective.com/mit/Agro-Aesthetic-City>
8. Рекомендации по составлению схем и проектов районной планировки на основе системного анализа и программно целевого подхода ЦНИИП градостроительства. – М.: Стройиздат, 1988
9. Самойлік М.С. Ресурсно-екологічна безпека регіону : монографія / М.С. Самойлік. – Полтава : Сімон, 2014. – 317 с.
10. Самойлік М. С. Еколого-економічна оцінка забруднення навколишнього середовища в системі екологічно безпечного розвитку регіонів України : монографія / М. С. Самойлік, С. В. Онищенко. – Полтава : ПолтНТУ, 2012 – 269 с.
11. Глухов В.В., Лисочкина Т.В., Некрасова Т.В. Основы экономической экологии. - Снт-Пб.: Специальная литература, 1996. – 370 с.
12. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. – К.: ВЦ НУБПУ, 2018. – 446 с.
13. Дейлі Герман. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку /Переклад з англ.: Інститут сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
14. Мельник Л.Г. Екологічна економіка. – Суми: “Університетська книга”, 2003. – 359 с.

15. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: навчальний посібник. – Суми: “Університетська книга”, 2005. – 654 с.
16. Реймерс Н.Ф. Природопользование. - М.: 1990, 638 с.
17. Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник / под ред. проф. Л.Г. Мельника. – Суми: Университетская книга, 2009. – 1216 с.
18. Allaby M. Ecology. London-New York-Sidnay-Toronto. 1975, 128 p. 2. Небел Б. Наука об окружающей среде (Как устроен мир)/Перевод з англ. Т. 1,2. – М.: Мир, 1993. Т.1. – 420 с. Т2. – 328 с.
19. Matthey W., Della Santa E, C.Wannenmacher. Manuel pratique d'Ecologie.- Edition Payot, Payot Lausanne, 1984.
20. Miller G.T. Living in the Environment. An introduction to Environmental Science. 5th ed., Wadsworth Publ. Belmont, 1998.
21. Крисаченко В.С. Людина і біосфера: основи екологічної антропології / Підручник. – К.: Заповіт, 1998. – 688 с.
22. Милер Г.Т. Жизнь в окружающей среде. Ч.1-3: Пер. з англ. – М.: ПрогрессПангея, 1994. – 256, 336, 400 с.

Допоміжні

1. Веселовський І.В., Бегей С.В. Ґрунтозахисне землеробство. – К.: Урожай, 1995. – 304 с.
2. Мягченко О. П. Основи екології. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
3. Грингоф І.Г., Попова В.В., Страшний В.Н. Агрометеорологія. – Л.: Гидрометеиздат, 1987. – 310 с.
4. Дегодюк Е.Г., Сайко В.Ф., Корнійчук М.С. Вирощування екологічно чистої продукції рослинництва. – К.: Урожай, 1992. – 320 с.
5. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. – Львів: Афіша, 2000. – С. 123 – 160.
6. Екологічна токсикологія / В.М. Шумейко, І.В. Глухівський, В.М. Овруцький та ін. – К.: Столиця, 1998. – 204 с.
7. Екологія: основи теорії і практикум / А.Ф. Потіш, В.Г. Медвідь. – Львів, 2003. – 293 с.
8. Екологія та рослинництво / П.В. Литвак, А.С. Малиновський, М.Ф. Рибак, О.А. Дереча. – Житомир: Полісся, 2001. – 230 с.
9. Кубланов С.Х., Шпаківський Р.В. Моніторинг довкілля. – К.: ІПКМУ, 1998. – 92 с.
10. Надточій П.П., Вольвач Ф.В., Гермашенко В.Г. Екологія ґрунту та його забруднення. – К.: Аграрна наука, 1997. – 286 с.
11. Патика В.П., Тараріко О.Г. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 296 с.
12. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії / Т.В. Засуха, М.В. Зубець, Й.З. Сірацький та ін. – К.: Аграрна наука, 1999. – 510 с.